

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Meyeri S. Literarum Doct. & Prof. Uxor Christiana Sive De Conjugio Inter Duos Deque Incestu Et Divortiis, Dissertationes Tres

Meier, Johannes

Amstelædami, 1688

Cap. IV. Polygamia simultanea improbatur Eph. V. 32. seq. & I. Tim. III. 2.
12. Tit. 1. 6. non successiva.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40272

Apostolum in genere prohibere, ne se fraudent invicem conjuges, addita exceptione; atqui defraudat maritus uxorem, si plures superinducat. Excipit Apostolus casum jejunii & precum. Atque ita ad tempus plane abstinere suadet ab actu conjugali; & netentur a Satana, has duas personas iterum convenire jubet, quæ omnia repugnant polygamia.

XI. Denique D. Arcuarius eousque progreditur, ut non tantum licitam, sed & mandatam esse polygamiam, doceat *Par. IV. c. 111.* cum *Deut. xxv. 5.* tum *1. Cor. vii. 9.* Locum Mosaicum supra expendimus. Altera objectio ex Paulo pag. 197. vix responso indiget. Qui non plane cœcuit, facile videt, Apostolum cœlibatum & conjugium conferre, quid κρείσσον, γαμήσαι ἢ πυρᾶσθαι, an melius sit nubere, sive nuptias contrahere, quam uri. De polygamia altum silentium. Qui enim suadet abstinere plane a conjugio, etiam ab una uxore, quomodo ille potest præceptum dare polygamia? Adde, Apostolum suasionem uti, non præcepto vel imperio: τὸ δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, ἔ κατ' ἐπιταγήν.

CAPUT IV.

Polygamia simultanea improbat Eph. v. 23. seq. & 1. Tim. III. 2. 12. Ti. 1. 6. non successiva.

Considerationem etiam merentur verba ejusdem Apostoli *Eph. v. 23. sq. & 30. 31.* ubi repetit matrimonii institutionem ex *Gen. 11. 24.* Major hic ex instituto divino inter conjuges conjunctio docetur, quam inter parentes & liberos. Sicut igitur sponsus vel maritus unam sibi jungit sponsam vel uxorem, ita Christus Ecclesiam. Non enim singuli fideles sunt Christi sponsa, sicut sunt ejus membra, sed omnes simul sumpti, seu integra Ecclesia, propter unius ejusdemque spiritus communionem. Præterito autem cœtu infidelium & improborum, unum fidelium cœtum amat Christus, tanquam unicam conjugem. Nam fœdus Dei & nunc conjugale est, ut olim cum Israele, cui ita erat vivendum, ne alii Deo se jungeret, sed solius veri Dei cultui addictus maneret, quale propositum Iosua fuit *cap. xxiv. 15.* & 7000 illorum *1. Reg. xix. 18.* Quemadmodum uxor ea ratione viro adhæret, ut nullius præterea commercium habeat.

II. Si Apostolo polygamia licita visa fuisset, subjectionem uxore

N n 2

rem

rem perapposite commendare potuisset com. 22. dicendo com. 23. Quoniam vir est caput uxorum, uti Christus est caput Ecclesiæ, sive fidelium. Item com. 24. Sicut Ecclesia se subicit Christo, ita & uxores suo viro se subiciunt in omnibus. com. 25. vir dilige uxores tuas, sicut & Christus Ecclesiam, & com. 33. Ita & vos suas quisque uxores ita diligit, ut se ipsum. At Apostolus ubique de viro & uxore in singulari, vel de viris & uxoribus in plurali loquitur, utrumque in pari collocans dignitate.

III. Tandem polygamix propugnatoribus loca illa Paulina opponimus, quæ occurrunt 1. Tim. III. 2. 12. & Tit. II. 6. Δείξν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίλετο ἔϊναι, μιᾶς γυναῖκός ἀνδρα. Oportet igitur *Episcopum irreprehensum esse, unius uxoris virum.* & com. 12. Διάκονοι ἔσωσαν μιᾶς γυναῖκός ἀνδρες. *Diaconi sint unius uxoris mariti.* Requirit Apostolus, ut non plurium uxorum, sed μονόγαμοῦ unius uxoris maritus tantum sit, si velit esse irreprehensibilis & sine nævo. Bigamus igitur vel polygamus culpa non caret, quia incontinentiæ suspicionem incurrit. Primum autem Episcopis & Diaconis interdicta est bigamia & polygamia, quia viguit inter Judæos & gentiles, Christianam fidem & religionem amplexos. Quod testatur Theodoretus, *Olim enim consueverant & Græci, & Judæi, cum duabus & tribus, & pluribus etiam uxoribus simul jungi lege matrimonii.* Cui ὁμοίηφ & Chrysostomus, *Non hoc veluti sanciens dicit Apostolus, quasi non liceat absque uxore Episcopum fieri, sed ejus rei modum constituens. Indæis quippe licitum erat etiam secundo matrimonio jungi, & duas κατὰ τὸ αὐτὸ simul habere uxores.* Ex quibus insimul, falsissimum esse, liquet, quod Theophilus & Ath. Vincentius fingunt, in ministro Apostolam requirere, ut sit antea uxoratus, & specimina prudentiæ in gubernatione familiæ & liberorum educatione edat. Quia hæc non est mens Apostoli, qui non positive, quasi eligendus necessario uxorem habeat, sed negative intelligi debet, ne, qui præficitur, aut qui præest Ecclesiæ, plures habeat uxores, quam unam. *Non præcipit nuptias, sed excludit πολυγαμίαν,* recte docet ad h. I. J. Crocius.

IV. Age nunc expendamus, quodnam sit rationum in contrarium allatarum robur. Ad locum Pauli ad Timotheum excipit Th. Aletheus *Thes. LXXXVII. primo numerum unitatis, dualis vel pluralis non exclusive positum, non semper excludere majorem pluralitatem, quemadmodum Psal. xxvi. 4. Prov. xxx. 7. Deut.*

XIX. 15. Matth. xviii. 16. 19. 20. Commendati Episcopo matrimonium & imperari, ut ad minimum sit unius uxoris vir, seu maritatus, ad movendam suspensionem scortationis. 2. Ab Episcopo ad omnes homines argumentari, fas non esse. Idem Arcuarius p. 152. urget. 3. Sicut ex verbis 1. Tim. v. 9. *Vidua, qua fuerit unius viri uxor*, eligenda, non sequitur, polygamiam muliebre esse prohibitam, ita etiam non sequi, quando Episcopus debet esse unius uxoris vir, polygamiam virilem esse prohibitam. Eadem est objectio Grotii. 4. Excipit Athanasius Vin. *Unius dici non unicæ*. Confert loca Matth. 28. 1. Marc. 16. 1. Luc. 24. 1. Joh. 20: 1. ubi *μία σαββάτων prima sabbatorum* dicitur.

V. Ad quæ commenta responsiones sunt in promptu. Nam 1. Theophilus contradicit Paulo, qui ita commendat unitatem, ut pluralitatem excludat, fatentibus aliis polygamie patronis. Quod *ad minimum* esse debeat unius uxoris vir, non additur. Neque Apostolus imperare potuit Episcopo, ut sit maritatus, quia cœlibatum commendavit 1 Cor. vii. & voluit ac optavit, ut omnes homines essent sibi similes com. 7. Ostendant nobis adversarii unicum locum, ubi Scriptura ita de uno viro, vel de duobus conjugibus loquatur, ut dicat duos, tres, aut plures. In loco Deuteronomii citato unitas expresse excluditur. Ad 2. r. Episcopis a Deo potestate matrimonium ineundi æque concessa ac aliis hominibus, non immerito argumentari licet ab eorum matrimonio ad aliorum. Oportet saltem, juxta Theophili mentem, aliquid esse Deo displicens in bigamia vel polygamia, quod ferre nolit in Episcopo & Diacono, sive verbi Dei ministris, si vel toleret in aliis. Unde tamen perperam concludit D. Arcuarius p. 156. polygamiam sub initium N. T. ab Apostolis esse permissam. Quia, ut dictum, tunc erant polygami, inter Judæos & gentiles ad Christianam fidem conversos, qui tolerari poterant, quemadmodum & hodie, si Turca aliusve gentilis converteretur, qui ante conversionem duas uxores habuerit, tolerantie locus foret, sed ab eo, qui vult esse episcopus vel diaconus, rigide id exigit, ut sit *μονόγαμος*.

VI. Ad 3. Resp. 1. Tim. v. de vidua sermonem esse, hic vero de Episcopo. Illæ si sæpius nubant, levitatis suspensionem incurrunt. Penelope Homerica secundas nuptias detrectabat, hac etiam ratione inducta, ne a populo judicaretur levis, quod mul-

lier, quæ sæpius nubit, primos conjuges sincere dilexisse non existimetur, ut pote quorum facile obliviscatur, quod inconstantia minimæ est laudandæ. Vid. *Hom. Odyss. lib. XVI.* Accedit, quod nec loco citato a vidua requiri videatur, ut non habuerit successively plures maritos, sed ne simul plures habuerit; cum fœminas pluribus maritis misceri apud Romanos, non insolitum fuerit. Vid. *Seneca de Benef. Cap. IX.* Cœlius apud *Cicer. lib. VIIII. Ep. fam. VII.* *Juvenalis l. II. Satyr. 6.* Nec male repositum ab Antipolygamo, quem Ath. Vincentius citat, fœminam quoque ratione minus honesta posse multorum esse virorum, scortando, uti *Joh. IV. 16-18.* Sicut Minutius in *Octavio* multiviram vocat eam, quæ numerare poterat adulteria. Deinde, fieri mulierem multorum virorum uxorem, si repudiato primo marito injuste, alteri nupserit, quod tum consuetum fuisse, probat Apostolus *I. Cor. VII. 10.* Conf. *Marc. X. 12.* Et hoc genus polygamia, cum repudiata uxore vir alteram duceret, vel uxor, repudiato priore viro, alteri nuberet, Doctissimus Camero utroque loco intelligit, nempe *I. Tim. III. 2. & V. 9.* Secundas autem nuptias, imo etiam tertias & plures licitas esse, probant loca *Rom. VII. 2. 3. I. Cor. VII. 2. 8. 9. 39. I. Tim. V. 13. 14.* Epiphanius *Licetum est*, inquit, *ut qui non possunt prima uxore contenti esse, secunda post prima mortem jungantur.* Vide Bezam de polygamia successiva, & *Joh. Crocium* in *I. Tim. III. 3.*

VII. Ad. 4. &. Similem esse Pontificiorum exceptionem ad *I. Tim. II. 5.* *unus est mediator*, non unicus. Cum tamen vocula *εἷς* non unum tantum, sed etiam unicum significet. Ut ibi unus Deus dicitur, ita unus mediator. Non nego, voces *εἷς* & *אחד* interdum sumi pro primo; sed hic locum non habet ista interpretatio, quia Paulus primævam Institutionem respicit *Gen. 11. 24.* quam citat *Eph. V. 31.* quod duo debeant esse caro una.

VIII. Denique Theophilus ex *I. Pet. III. 6.* fœminas monet, ut Saram imitentur, quæ Abrahamum vocans Dominum tua sponte ancillam suam subministrabat. Ast ex historia constat, Saram tum non vocasse Abrahamum Dominum, cum ancillam substitueret, sed cum Dominus apprensus Abrahamo & Saræ filium promitteret *Gen. XVII. 12.* Nec ratione substitutionis ancillæ, sed obedientia & virtutum descriptarum com. I. seq. Sara a Petro in exemplum proponitur. Ne dicam, quod hoc in negotio, quando Hagar substituta, non obedientia, sed suavis & impulsus Saræ eminuerit.

CA-